

Vrijheid

Kerkdienst met het Christelijk Lyceum Zandvliet

Thema: vrijheid

Christus Triumfatorkerk, 7 november 2021

Voorgangers: ds. Jan Willem Korpsleshoek en ds. Jaap van den Akker

m.m.v.: schoolorkest Chr. Lyceum Zandvliet

ad hoc koortje Chr. Lyceum Zandvliet

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied 'Wees hier aanwezig, woord ons gegeven' (Lied 295)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de Zondag 'Steekt nu voor God, de loftrompet' (Psalm 95: 1)
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Waar God de Heer zijn schreden zet' (Lied 723: 1)
- Inleiding op het thema: drie leerlingen vertellen wat vrijheid voor hen betekent
- Gesprekje met de kinderen
- Lied via YouTube: 'Je mag er zijn' (<https://www.youtube.com/watch?v=BMLVwqJykCs>)

WOORD

- Gebed
- Bijbellezing Deuteronomium 30: 11-20
- Lied 'Het woord dat ten leven riep' (Lied 316: 1 en 4)
- Verkondiging Wat is vrijheid?

Als je een nieuwe computer nodig hebt, of telefoon, of een nieuwe auto – hoe kies je dan?

Of nog grotere keuzes, een vervolgopleiding? Een politieke partij? Een partner?

Je kunt het zo gek niet bedenken of het wereldwijde web biedt uitkomst!

Je typt telefoon in op je oude smartphone of laptop en de suggesties en aanbiedingen stromen binnen.

En op autoscout of autotrack, of hoe de zoekmachines ook heten vind je honderden auto's die aan jouw specificaties beantwoorden.

Je weet niet wat je moet stemmen? De stemwijzers en kieswijzers vliegen je om de oren als er weer verkiezingen naderen.

En van de laatste vier huwelijken die ik de laatste jaren mocht bevestigen zijn er twee ontstaan, doordat partners elkaar hebben gevonden via het internet. Je schrijft een profiel en swiped naar links of naar rechts.

Keuzehulpjes op internet. Ze zijn makkelijk en helpen je een weg te vinden in het woud van mogelijkheden sinds we de hele wereld in onze broekzak hebben zitten.

Je *denk* ze een wel overwogen keuze te maken.

Maar dat is nog maar de vraag – of beter, dat slaat eigenlijk nergens op.

Want als jij een nieuwe telefoon zoekt, dan geeft Google 81 miljoen resultaten. En die ga jij niet allemaal bekijken. Je bekijkt de eerste pagina en maakt daar je keuze uit. En wat er op die eerste pagina's staat wordt bepaald door de adverteerders die google daarvoor betalen, en door wat Google inmiddels van je weet. Of je een jongen of een meisje bent. Welke school je doet, of hebt gedaan, waar je woont. De logaritmes bepalen wat jij te zien krijgt. En dat maakt je keuzevrijheid opeens een stuk beperkter.

En zo geldt het ook bij hoe je in de wereld staat. Wat jij vindt van hoe we met deze

coronapandemie omgaan: het wordt bepaald door het gezin waarin je opgroeit, welke filmpjes je op internet bekijkt, of je een krant en zo jij welke en welke nieuwssites je bekijkt. Wie je vrienden of collega's zijn.

Vrijheid - bestaat dat eigenlijk wel?

Nee. Je wordt aan alle kanten beïnvloed door je omgeving – vanaf je geboorte.

Ik vond na enig googelen zelfs een site die je na allerlei vragen vertelt welke kerk voor jónu de goede is. (kerktest.nl)

En ik weet dat er in onze kerk mensen zitten die voor deze kerk hebben gekozen, nadat ze via YouTube een aantal verschillende kerkdiensten thuis achter hun schermje hebben bezocht,

Maar ik vond geen enkele site die mij vertelde: hoe kies ik de goede weg in mijn leven?

Gelukkig maar, we zoeken naar deze vraag zonder de logaritmen van Google

Voor deze vraag moeten het vandaag doen met minder moderne middelen.

Stokoude middelen eigenlijk: verhalen uit de bijbel van duizenden jaren geleden.

Zoals deze:

Mozes houdt een preek aan de oever van de Jordaan. Heel het boek Deuteronomium is een preek. Een preek van Mozes aan het volk van Israël – vlak voor ze het beloofde land binnengaan.

Ze staan op de grens van de vrijheid. En ze krijgen de keuze voor gelegd welke vrijheid ze eigenlijk willen.

Welk leven willen jullie in het Beloofde Land?

Het volk van Israël krijgt een nieuwe kans.

Met een schone lei gaan ze een nieuwe samenleving opbouwen. Ze hebben de kans om paradijs te stichten. Een nieuwe samenleving op te bouwen. Alles zal nieuw zijn aan de andere kant van de rivier.

Maar ook die paar honderd Hebreërs staan daar niet blanco – aan het begin van hun nieuwe leven. Ook zij dragen hun geschiedenis met zich mee.

Ze zijn groot geworden in een samenleving waar ze slaven waren, waar ze slachtoffer waren van een machtscultuur. Wij vergapen ons nu nog aan de indrukwekkende Pyramides in Egypte en aan de schatten uit het oude Egypte in musea. Het was een hoge beschaving en er was welvaart daar aan de Nijl 1250 jaar voor Christus. Maar het ging ten koste van iedereen die geen Egyptenaar was en tweederangsburger was of tot slaaf gemaakt, zoals dat groepje Hebreërs dat in de Nijldelta was neergestreken en al enkele honderden jaren werd uitgebuit en onderdrukt. De rijkdom en de vrijheid van de Egyptenaren kon bestaan over de ruggen van duizenden slaven en uitgebuite gastarbeiders. Voor hen geen beschaving. Voor hen geen vrijheid.

Dat economische systeem. Dat onderdrukkende systeem maakte deel uit van hun DNA en daar moesten ze los van komen – daardoor zwierf het volk van Israël 40 jaar door de woestijn. Om te ontdekken dat het systeem van Egypte de zekerheid bood van elke dag te eten en een dak boven je hoofd, maar dat de prijs daarvoor was volstrekte onderworpenheid was aan de Egyptische cultuur en de goden van Egypte – de Farao voorop.

Onvrijheid. Het geloof in de Gods van Israël werd onmogelijk gemaakt.

Nu zijn ze hier. Vrij, maar in de woestijn. Een generatie verder, Een nieuwe generatie die de verschrikkingen uit Egypte alleen van de verhalen kent van vader en moeder en opa en oma.

En nu – hier, zegt Mozes, na die eindeloze tocht door de woestijn: "Ik stel jullie voor een keuze.

Bedenk je in hoe het zal zijn aan de overkant. Hoe wil je daar leven?

Ik stel je de keuze: tussen voorspoed en tegenspoed, tussen leven en dood.

Een makkelijke keuze zou je zeggen. Maar dat valt toch wat tegen. Zo vaak kiezen we niet goed.

Daarom heeft ook Mozes een keuzehulp. Geen digitale, maar een op stenen tafelen: De Tien

Geboden. Of nog iets uitgebreider: 'Wanneer je je houdt aan de geboden van God, door Hem lief

te hebben, door de weg te volgen die Hij wijst, en zijn geboden, wetten en regels in acht te nemen, dan zal God je zegenen in het land aan de overkant.'

De geboden van God helpen je de juiste weg te kiezen. Piketpaaltjes noemde ik ze vorige week. De geboden van God helpen je om niet terug te vallen in het systeem van het recht van de sterkste van Egypte. Ze helpen je om niet zelf een Farao te worden en macht over anderen uit te oefenen. De Tien geboden helpen je om het land je niet toe te eigenen, of af te pakken van anderen maar om in vrijheid te leven en te genieten van de opbrengsten van dat land vloeiende van melk en honing om te ontdekken dat het voldoende ruimte geeft en vruchtbaar is om daar te leven in vrede en vrijheid en harmonie met elkaar.

Want die Tien geboden van God, dat is geen keurslijf waarnaar je je moet voegen. Geen wet die zegt je mag dit niet en je mag dat niet. Het zijn leefregels van wat kan. Het is een uitnodiging van God om mee te doen met zijn wereld. Een uitnodiging om in het Beloofde Land van God te leven en het ook echt een Beloofd Land – vrij en vloeiende van Melk en Honing te laten zijn.

De Tien Woorden van God zijn er om de vrijheid waarin je nu staat, de vrijheid die God je heeft gegeven en waarin je mag gaan leven in dat land om die vrijheid voor iedereen te waarborgen.

Want er is wel iets vreemds aan de hand met vrijheid. Voor optimale vrijheid zijn er regels nodig. Jouw vrijheid kan de vrijheid van een ander beperken.

Dat maakt vrijheid kwetsbaar en ingewikkeld.

Vrijheid is niet oeverloos. Het is iets dat je moet beschermen. Iets dat je moet delen. En om tot een optimale verdeling van vrijheid te komen moeten er blijkbaar regels zijn.

Vrijheid begint waar jij de ander vrijheid *gunt*. Om het ingewikkeld te zeggen: je bent pas echt vrij als je niet zo veel waarde aan je eigen vrijheid hecht. Dat is wat sommige partijen voor de vrijheid misschien nog moeten leren: de vrijheid vinden om anderen vrijheid te geven.

Als er één is die in dat land aan de overkant van de Jordaan heeft laten zien hoe dat kan: leven in volstrekte vrijheid. Dan is het Jezus van Nazareth.

Hij wandelende 1250 jaar later als vrij mens door het Beloofde Land. Een echt vrij mens. Zijn missie was niet om zelf zo optimaal mogelijk van zijn vrijheid te genieten. Zijn missie was om anderen zo vrij mogelijk te laten zijn.

Om dat beloofde Land dat soms toch wel weer erg veel op Egypte was gaan lijken, om dat een land te laten zijn waar mensen vrij zijn, vrij om voor God te kleven. Vrij om voor God te kiezen. Vrij om het goede dat God hen in de schepping had meegegeven te vinden en tot ontplooiing te laten komen.

Dat ze vrij worden om zelf in dienst van God te gaan leven en er te zijn voor anderen. Niet omdat het moet, maar omdat jij pas echt vrij wordt als je gaat in het spoor van Jezus. Als je op zoek gaat naar wat God van je wil.

Jezus was *zo'n* vrij mens, dat hij zich geheel in dienst God kon stellen. Hij zat nergens aan vast. Hij kon echt vrij kiezen. Hij liet zich niet afleiden door collega's - in zijn geval farizeeën en Schriftgeleerden, of zijn vrienden – in zijn geval de leerlingen. Zelfs van zijn familie nam hij afstand als dat moet. Maar hij deed dat niet voor zichzelf. Hij was geen rebelse puber die vrijheid aan het bevechten was, nee hij deed dat juist voor al die mensen om hem heen. Om ze dichtbij God te brengen. Hij koos in volstrekte vrijheid voor God en zo leerde hij ons ons dichtbij God te komen. Via hem. In vrijheid.

Het is een moeilijk woord – vrijheid.

En het wordt tegenwoordig wel heel vaak gebruikt.

We voelen ons wel heel vaak belemmerd in onze vrijheid. En dan zetten we een grote mond op, of we gaan de straat op.

Mozes en Jezus draaien het vandaag om.

Zoek in je binnenkamer, zoek in je hart naar je diepste verlangen. Neem de tijd en denk goed na

en kies dan voor het leven. Voor je eigen toekomst. Want als je echt vrij bent en in je hart durft te kijken dan kiest je voor God, en zijn geboden en zal je hem liefhebben.
Dat maakt je echt vrij. Dan zal je wonen in Zijn land.

Amen.

- Schoolorkest 'Go your own way'

ANTWOORD

- Geloofsbelijdenis

Wij geloven in God.
Wij zijn niet alleen.
Wij zijn geborgen.
Wij zijn vrij.

Wij geloven in de Geest van God,
de Geest van de vrijheid,
de ons samenbindt
Gods liefde laat ervaren en delen.

Wij geloven in Jezus Christus,
die ons God laat zien
en Hem vertegenwoordigt.
Die het rijk van de vrede verkondigde
en uit liefde voor ons stierf.

Wij geloven dat Jezus leeft.
Hij bevrijdt ons van schuld,
van angst en dood.
Hij helpt ons te leven.

Wij geloven in de God,
die de wereld scheidt en bewaart.
Die wil dat wij samen met Hem werken
Voor de wereld en de mensen.

Wij geloven in de levende God,
die de wereld voleindigt en vernieuwt,
die ook óns bewaart en herschept
tot onvergankelijk leven.

- Overlijdensafkondiging
- Dankgebed, voorbeden, stil gebed en Onze Vader
- Collecten

GAAN

- Slotzang 'Ga met God' (Lied 416)
- Zegen, *Afgesloten met een gezongen 'Amen'*
- Schoolorkest 'Hymn to freedom'